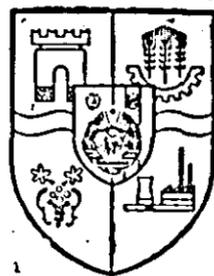

PROTEJARI DIN TOATE TĂRIILE, UNITEȚI

ȚARA ROSIE

BIBLIOTECA
Județul ARAD
Anul XXXIX

Nr. 11167

4 pagini 50 bani

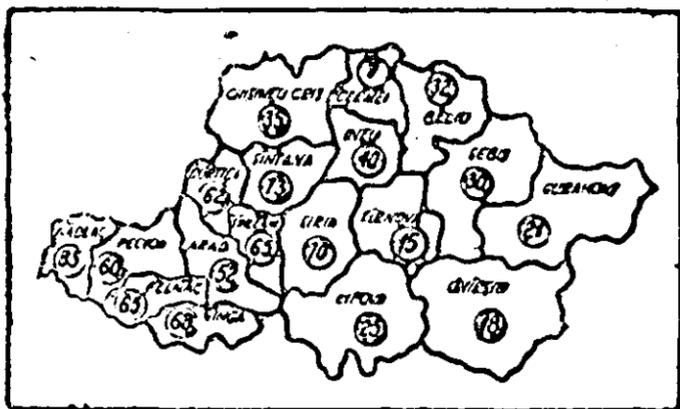
Simbătă

24 aprilie 1982

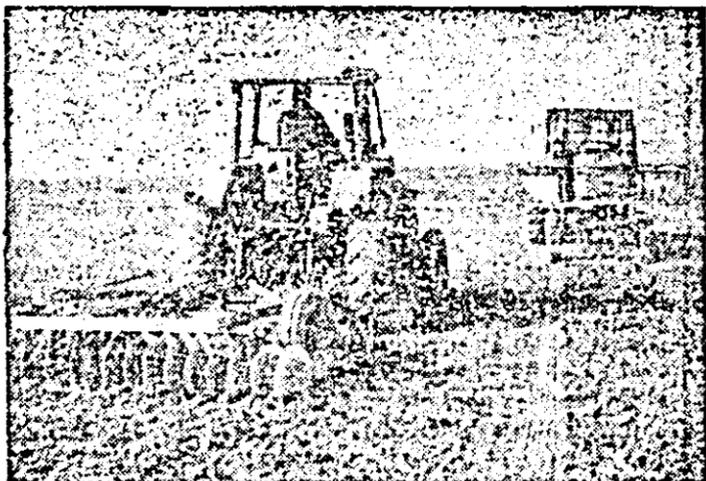
ORGAN AL COMITETULUI JUDEȚEAN ARAD AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN ȘI AL CONSILIULUI POPULAR JUDEȚEAN

Să urgentăm încheierea însămînțării porumbului!

● Fiecare oră, fiecare clipă bună de lucru, folosite la maximum la semănat! ● Specialiștii să urmărească permanent calitatea semănatului, asigurarea densității optime de boabe pe fiecare hectar! ● Terenul pregătit și erbicidat în bune condițiuni asigură sporuri mari de recoltă!

Stadiul însămînțării porumbului în consiliile agroindustriale din județ, până în seara zilei de 22 aprilie (în procente față de plan).

Termenul a expirat. Combinatele sint nereparate...

Exact în ziua de 20 aprilie data când se fixase scadența pentru încheierea reparațiilor la utilajele pentru recoltat furaje am urmărit starea mașinilor la câteva unități specializate. La S.M.A. Șimleu, tovarășul Petru Drimbea, șeful atelierului, ne spune:

— Au fost aduse trei combine universale de siloz de la secția de mecanizare din Șimleu, din care am reparat două. De asemenea, tot din trei combine, am reparat două pentru secția de la Horia. Urmează să mai fie aduse cîte trei combine de la Micălaça, Vladimirescu, Mîndruțoc, cu excepția celor de la Zimandul Nou, care se repară în secție. Noi ne străduim să le punem cît mai bine la punct, deși la secții se spune că au fost reparate, dar cînd le demontăm se observă destule vicii...

Așadar, din cele afirmate de tovarășul Drimbea, rezultă clar că reparațiile nu numai că nu se apropie de final, dar vor mai trece încă destule zile pînă cînd vor fi toate puse în bună stare de funcționare, deoarece „viteza de lucru” la

reparații este doar de o combina pe zi...

Următorul popas, îl facem la centrul de reparat de la Utișniș. Din cele relatate de Ing. Vasile Mihălea, șeful centrului, rezultă că, în timp ce utilajele de tip „C.A.F.” trimise la reparat de la S.M.A. Curtiel, Chișineu Cris, Aradul Nou sînt gata, în curs de livrare la posesori, altele ca acelea de la Felinac, Șimleu, Sebis, sînt încă de pus la punct fie că e vorba de combinele propriu-zise sau de echipamentele de ierboase care trebuie modernizate. Deși și aici lucrările sînt rămase în urmă. Motive precum că s-a lăzărizat din cauza efectuării de modernizări, că nu sînt oameni suficienți, nu-și pot găsi explicația decît în defectuoasa organizare a muncii. Se pare că în această privință s-au tras abia acum învățămintele necesare lucrîndu-se în schimb prelungit și fiind mărît numărul de mecanici cu 7, astfel ca în cursul săptămînii viitoare toate utilajele să fie puse la punct.

A. DUMA

Plînă în seara zilei de 22 aprilie semănatul porumbului s-a efectuat pe mai bine de 60.000 hectare, reprezentînd 54 la sută din suprafața planificată pe județ. În ziua respectivă s-a realizat 92 la sută din viteza de lucru stabilită la însămînțat, astfel că, în unitățile din C.U.A.S.C. Nădlac, Ștutana, Șiria și altele s-a depășit cu mult media județului. În schimb, joț n-au realizat viteza zilnică de lucru planificată unitățile din C.U.A.S.C. Arad, Tîrnova, Sebis, Gurahont, Săveștin care sînt rămase mult în urmă cu semănatul ca și cele de la Chișineu Cris, Iucu și altele. Se cere deci ca, prin mobilizarea intensă a tuturor forțelor, în 2-3 zile să încheiem semănatul acestei culturi importante, orice tărăgănare fiind în detrimentul producției.

Pe ogoarele C.U.A.S.C. Șimleu se acționează din plin la pregătirea și erbicidatul terenului.

Foto: M. COSMA

IN ZIARUL DE AZI

Secvențe în primele ore ale dimineții pe linia grajdului ● „Priveliști” ce nu încintă ochiul trecătorului ● Programul competițiilor sportive ● Comorile și secretele lor ● Populația meleagurilor arădene în perioada 1550—1699.

Întreprinderea județeană de transport local — evidențiată pe ramură

Ieri, la I.J.T.L., a avut loc festivitatea decernării drapelului și diplomei de onoare acordate de comitetul Uniunii sindicatelor din instituțiile administrative de stat și consiliile populare și a Comitetului pentru problemele consiliilor populare, pentru locul II ocupat în întrecerea socialistă pe anul 1981 ca urmare a realizărilor obținute de colectivul întreprinderii la veniturile brute (112,7 la sută), la producția netă (159 la sută), prestări servicii (103,3 la sută), la beneficii anuale (119,9 la sută). S-a extins rețeaua liniilor de tramvai, au

fost achiziționate alte 30 vagoane tramvai „Tatra”, 8 trenuri tramvaie „Timis II”, 10 autobuze articulate, 20 autotaximetre.

La festivitate a luat parte tovarășul Nicolae Georgescu, vicepreședinte al Consiliului popular al județului Arad care, transmitînd caldă felicitări din partea Comitetului județean de partid și a Consiliului popular județean, s-a referit la sarcinile de viitor ale colectivului evidențiat, la necesitatea perfecționării activității, urmărind a cit mai bună deservire prin transportul

în comun a cetățenilor arădeni. Transmitînd salutări calde și felicitări din partea Uniunii sindicatelor pe ramură, tovarășa Florica Lupeș a înmînat drapelul roșu de evidențiat și diploma de onoare. Au luat, de asemenea, cuvîntul tovarășii Radu Torsin, inginer-șef al întreprinderii, care a prezentat un scurt și edificator referat de activitate, Mircea Degeratu, președintele comitetului sindical, Gheorghe Doğanov, Tiberiu Munteanu, Ludovic Toth, Iosif Meceran. În aplauze însuflețite ale adunării generale s-a dat citire unei telegramme adresate Comitetului Central al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Întreprinderea de strunguri. Comunistul Gavril Taat este fruntaș în întrecerea socialistă.

Foto: AL. MARIANUȚ

În întîmpinarea zilei de 1 Mai

Sub semnul hărniciei...

„Așa s-au desfășurat, zilele trecute mai multe „schimburi de onoare” și „zile record de producție” închinăte zilei de 1 Mai, organizate de Consiliile județean și municipale ale sindicatelor, împreună cu organizațiile de sindicat din unitățile respective, la întreprinderea de vagoane „Tricolor roșu” și „Libertatea” din Arad, precum și la fabrica de strunguri și secția I.V.A. din orașul Lipova. Că hărnicia și-a spus cuvîntul din plin ne-o dovedesc, în primul rînd, cîteva cifre: cel peste 13.000 de oameni ai muncii participanți la aceste acțiuni au realizat o producție fizică în valoare de peste 7.292.000 lei, aproape 90 la sută din produsele realizate suplimentar fiind destinate exportului. Este vorba, printre altele, despre 5 vagoane de marfă și unul pentru căldori, 4 strunguri, 23.000 burăși tricotaje, 1.000 perechi încălțăminte, 21 tone utilaje tehnologice și piese forjate și matrițate.

Dar dincolo de înfăptuirea rigidă și lapidar al cifrelor să-l cunoaștem pe celiva din „autorii” acestor importante valori materiale. Bi se numesc — la fabrica de strunguri din Lipova — Vasile Trădușan, Ioan Ardelean, Andrei Szabo, Iosif Eisenbell sau formațiile conduse de maeștrii Matei Grigore (de la „batiuri”) și Ioan Crașovan (de la „vopsitorie”) la întreprinderea de vagoane din Arad — Gheorghe Dan, Ilie Popovici, Szapanos Alexandru, Petru Mihăies, Ioan Tabuța, Dănuț Crișan, iar de la secția I.V.A. din Lipova — Ionel Vasilescu și Aurel Nedelcu.

C. S.

Bilanț rodnic la I.C.S. metalo-chimice

Consecință nemijlocită a preocupărilor I.C.S. metalo-chimice de a pune la dispoziția cumpărătorilor un fond divers de mărfuri, de promovare susținută a unor metode moderne de comerț, valoarea mărfurilor vîndute populației, în cursul primului trimestru al acestui an este superioară cu circa 6 milioane lei nivelului înregistrat în perioada similară a anului trecut. Depășirea planului trimestrial — realizat în proporție de 100,5 la sută — a condus la obținerea unui spor de beneficiu cifrat la 130.000 lei. La constituirea acestor rezultate, o contribuție deosebită și-au adus colectivele unităților nr. 31 (șef unitate — Hedwig Morar), nr. 30 (Florica Gurgoi) și nr. 24 (Adam Leptik).

Secvențe în primele ore ale dimineții pe linia grajdului

Noaptea a trecut, serviciul s-a încheiat, dar paznicul Traian Bănciu rămâne la datorie, pînă cînd vor veni îngrijitorii (Vorba ceea: ordinea șefului de fermă se execută, nu se discută...)

Un locat strășnic, protejează absentă seculi de timp.

Vacile așteaptă „pline de încredere”, sosirea la program a șefului de fermă și îngrijitorilor...

Programul competițiilor sportive

FOTBAL: Duminică, 25 aprilie, ora 11, pe stadionul Strungul, în cadrul diviziei B de fotbal, se va desfășura întâlnirea Strungul — Someșul Satu Mare. Tot duminică, la ora 11, pe stadionul C.F.R.-Rapid se va disputa meciul de divizia C: C.F.R. Arad — Minerul Anina. La înca, meciul de divizia C: Victoria Ineu — Volunta Oradea, iar la Lipova, Șoimii Lipova — C.F.R. Caransebeș.

NOTĂ: Jocurile de fotbal din campionatul județean I și II programate duminică, 25 aprilie, se anulează.

HANDBAL: Duminică, 25 aprilie, ora 10, la sala sporturilor, meci de divizia A: Constructorul Arad — Universitatea Crișova. Tot duminică, ora 11, pe terenul C.S.S., meci

în ziua de 22 aprilie, la ora 5,30, sîntem prezenti în ferma zootehnică a C.A.P. Frumușeni pentru a constata modul în care s-a acționat de la ultimul raid publicat în coloanele ziarului nostru. La intrare ne întâmpină paznicul Roman Rusu, care ne însoțește prin grajdurile

de vaci. În primul, nu găsim pe nimeni, în

afară de... doi cîini, de care ne descotorosim cu greu. După programul afișat la intrare, aflăm că lucrul începe la ora 6. La ora respectivă însă erau prezente doar... animalele flămînde iar quinoiul rezultată peste noapte „aștepta” să fie curățat. Intre timp, apar soții Gheorghe și Maria, Valea, (ora 6,30) care ne spun că această e ora obișnuită cînd vin la program. În al doilea grajd, îngrijitorul de noapte Traian Bănciu, deși și-a încheiat programul, în așteptarea îngrijitorilor, ca să nu stea degeaba, s-a apucat de curățenie la lotul îngrijitorului Nelu

Își face apariția încă două îngrijitoare (Sinziana Bănciu și Floare Gancea). După cum se vede, sînt bine dispuse. Nu sînt, în schimb, dacă vacile prezintă, la această oră — o „stare de spirit” simțitoare...

Bănciu. Continuuînd-ne vizita, aflăm, dintr-un alt grafic, afișat pe ușa ferocată de la sediul șefului de fermă, ing. Ilie Dobrescu, faptul că în ziua respectivă trebuia să asiste la programul de grajd economista Ana Steimar dar care nu era prezentă. Pe la ora 7,15 apar și îngrijitorii Floare Groza, Lucretia Rus și Traian Groza.

Iar înainte de plecarea noastră (ora 8) și îngrijitorii Sinziana Bănciu, Floare Gancea și Elisabeta Orban. Mai reamintim că la ora 8 nici șeful fermei, nici vreun alt specialist nu erau prezenti în fermă.

Efotoreportaj realizat de MARCEL CANCIU

La curățatul pășunilor

Cunoscută ca o comună cu vechi tradiții în creșterea animalelor și cu harnicul gospodărie, cetățenii comunei Almaș sînt antrenati zilele acestea în ample acțiuni de curățare a pășunilor. Pentru a vedea modul cum se acționează în această direcție, am solicitat elvea amănunte tovarășei Ana Gheorghiu, vicepreședintele biroului executiv al consiliului popular comunal, care ne-a relatat:

— Comuna noastră dispune la ora actuală de 1.137 taurine, 1.567 porci, 488 oi și capre și 198 cabaline; acestora li se va pune la dispoziție, în vara

ALMAȘ

aceasta, pentru pășunat suprafața de peste 1.000 ha pășune. Întreaga noastră suprafață de pășune atinge 1.796 ha, dar pe 796 ha este înfostată cu arbori și arbuști, fiind deci improprie pășunatului.

— Ce măsuri a întreprins consiliul popular pentru creșterea gradului de fertilitate a pășunii?

— Încă din luna martie am trecut la împărțirea pășunii pe specii de animale. Ulterior, asociația crescătorilor de animale, împreună cu consiliul popular comunal, a repartizat pășunea crescătorilor de animale pentru curățat, în raport de numărul animalelor pe care le au. Astfel, pînă în prezent a fost curățată suprafața de 550 ha, pe 5 ha aplicîndu-se amendamente și pe alte 5 ha quinoi de grajd. Am defrișat de arboret o suprafață de peste 16 ha, iar pentru creșterea gradului de fertilitate am arat suprafața de 40 ha, care se va însămînta cu cultură intermediară, am amenajat 22 de fîlțuri pentru adăpatul animalelor, iar două sînt în curs de amenajare. Toate aceste realizări s-au putut obține datorită muncii pline de abnegație desfășurată de locuitorii comunei printre care amintim pe Ioan Bărbăteș, Lazăr Farcaș, Teodor Turc, Roman Ancas, Ioan Ciucur, Vasile Bucureștean, Ioan Tomuța, Gheorghe Ilea, Ioan Dașcu și mulți alții care au fost tot timpul în fruntea acțiunilor organizate de consiliul popular.

ALEXANDRU HERLAU

TEATRUL DE MARIONETE ARAD anunță spectatorii că duminică, 2 mai 1982 ora 11, prezintă spectacolul „Capra cu trei iezi” — de P. Culiță (după Ion Creangă).

Duminică, 25 aprilie, trupa se află în turneu.

„Priveliști” ce nu încîntă ochii trecătorului

Infrumusețarea, buna gospodărire și menținerea curățeniei municipiului nostru sînt, după cum bine este cunoscut, îndatoriri și sarcini ale fiecărui cetățean în parte, dar în egală măsură și ale edililor săi. Cum este înțeleasă și cum se răspunde acestei obligații civice de către factorii în cauză? Iată tema unui recent raid-anchetă prin câteva cartiere arădene.

Cu acest prilej, am constatat, desigur, exemple demne de laudă: străzi curate, cu spații verzi frumos amenajate, bine întreținute. Scopul investigației noastre, însă, nu a fost constatarea imaginii de ansamblu a urbei ci, mai cu seamă depistarea și semnarea aspectelor distonante cu aceasta.

Printre acestea am reținut normanțele de quinoaie aruncate direct în stradă și containere fiesice cu resturi menajere care așteaptă de săptămîni să fie ridicate de pe străzile Ștefan cel Mare (colț cu strada Muncii), Alexandru Sahia (colț cu Karl Marx), Morfi, Constituției (Aradul Nou) și din Piața U.T.A.

Un aspect tot alt de inestetic am întâlnit pe strada Karl Marx. Aici, în fața restaurantului „Caraiman”, a unității de cofatură nr. 9, Filialei Aradul Nou a Casei de cultură a municipiului, unităților nr. 5 autoservire, nr. 13 textile, nr. 59 produse lactate, nr. 39 menaj și cinematografului „Progresul”, recipientii metalici erau plini pînă la refuz cu resturi alimentare și quinoaie de tot felul, meridicate de multă vreme. Pe strada Posada, containerele cu resturi menajere așteaptă de o lună să fie ridicate. „Aici — zicea tovarășul Ladislau Molnar, deputat al circumscripției nr. 51 Aradul Nou — oamenii achită regulat taxa pentru salubritate, dar quinoaiele nu sînt ridicate la timp, astfel că noaptea cliinii vagabonzi le răstoarnă. Lucrătorii de la salubritate municipale neglijent, trîntesc containe-

rele pe jos ba, mai mult, preînd bacișuri cetățenilor de pe străzile laterale pentru a ridica quinoiul”.

— Totuși quinoiul este aruncat în locuri nepermise...

— Unii cetățeni, ba chiar și lucrătorii de la secția carmanerie din strada Posada le aruncă în canalul Tiganca ce se află în apropiere. De cum se încălzește vremea, acesta emana mirosuri greu suportabile în toată zona fiind, în același timp, un focar de infecție. O situație asemănătoare există și pe malul Muresului, în zona poligonului școlii de șoferi.

Curățenia orașului e în suferință și pe străzile Muclui Scaevola, în zona noilor blocuri de locuințe, unde așteaptă alte containere pline, iar alături gramezi de resturi menajere de-a valma cu tone de oțel-beton, conducte de apă, sîrmă, „uitate” aici sub cerul liber de constructori.

Iată-ne însă și într-un alt punct al municipiului: cvartierul Aurel Vlaicu. Și aici, în jurul multor blocuri, recipientii și containere pline pînă la refuz, ca să nu mai vorbim de curtea unității nr. 15 alimentară cit și a restaurantului „Tic-Tac” care au fost transformate în rampe de quinoi. „Aceasta din cauză că de la blocurile A 40, 41, 42, 43, 44, — ne spune secretarul organizației de bază din cartier, Simion Dihel, au fost ridicați recipientii vechi, fără a fi aduși alții în loc.

Pe scurt, acestea sînt numai cîteva aspecte ale lipsei de spirit gospodăresc în municipiul nostru. Evident, cauzele acestor stări de lucruri sînt multe. Principala cauză este însă că lucrătorii și mașinile de la salubritate trec cam rar pe străzile în cauză, cu toate că, există un program bine stabilit în acest sens, dar care, spre nemulțumirea oamenilor, nu se respectă.

VASILE RUS
PETRE TODUȚA

INTREPRINDEREA MECANICĂ A AGRICULTURII ȘI INDUSTRIEI ALIMENTARE

Arad, str. Steagului nr. 1

incadrează urgent:

- un economist sau contabil,
- timplari,
- turnători.

Informații suplimentare la sediul întreprinderii, telefon 1.64.90, interior 139.

(348)

Potrivit articolului 8 din Legea nr. 13/1968, meșteșugarii cu ateliere proprii sînt asigurați obligatoriu în asigurările sociale ale cooperației meșteșugărești, plătind o cotizație de asigurări sociale calculată la venitul profesional impozabil.

Începînd cu data de 1 ianuarie 1981, prevederile de mai sus se aplică și pensionarilor ori-cărui sistem de asigurări sociale.

Plata acestor cotizații se face la sediul filialei C.A.S.C.O.M. din Arad, str. Crișan nr. 6.

(347)

I.C.S. ALIMENTAȚIA PUBLICĂ ARAD incadrează pe durată determinată, sezon, vinzătorii și ospătari calificați.

Informații suplimentare la biroul personal, telefon 1.53.76.

(346)

teatre

TEATRUL DE STAT ARAD prezintă azi, 24 aprilie 1982, ora 18, comedia „JOLLY JOKER” — vânzare liberă.

21 aprilie

11.30 Film artistic
15.30 Fotbal: Chimia Vâlcea — Dinamo București. 18.50 Jurnalele
19.15 Telediscură
20.30 Cetatea de Lume
21.15 Rîul Mare
21.45 Film din spectacol prezentat la festivalul „Flacăra”
Telediscură
21.45 Film tineresc
22.30 Film
22.30 Film Yves Montand

25 aprilie

8.30 Film
8.40 Omul și soția
9.30 De străzi până la curtea
10.30 Viza satului
11.30 Lumea copiilor
12.30 Film
13.05 Album
13.50 Film
14.50 Magazin pentru copii
15.30 Film
16.30 Sărbătoare de prietenie
17.30 Sărbătoare de prietenie
18.30 Sărbătoare de prietenie
19.30 Sărbătoare de prietenie
20.30 Sărbătoare de prietenie
21.30 Sărbătoare de prietenie
22.30 Sărbătoare de prietenie

26 aprilie

11.30 Film
12.30 Film
13.30 Film
14.30 Film
15.30 Film
16.30 Film
17.30 Film
18.30 Film
19.30 Film
20.30 Film
21.30 Film
22.30 Film

27 aprilie

11.30 Film
12.30 Film
13.30 Film
14.30 Film
15.30 Film
16.30 Film
17.30 Film
18.30 Film
19.30 Film
20.30 Film
21.30 Film
22.30 Film

28 aprilie

11.30 Film
12.30 Film
13.30 Film
14.30 Film
15.30 Film
16.30 Film
17.30 Film
18.30 Film
19.30 Film
20.30 Film
21.30 Film
22.30 Film

29 aprilie

11.30 Film
12.30 Film
13.30 Film
14.30 Film
15.30 Film
16.30 Film
17.30 Film
18.30 Film
19.30 Film
20.30 Film
21.30 Film
22.30 Film

Nu vă vom reține cu povești despre dansul fiăcărilor, despre miraculoase comori dezgropate după un anumit ritual și numai în nopți înseninate. Misterul se păstrează însă în inspirația arheologului de a căuta și de a scoate la lumină monezile sunătoare de aur sau argint.

Iată-ne, așadar purtând un dialog cu Mircea Barbu, un arheolog fericit, care a dezgropat anul trecut tezaurul de la Fenis; cu mărime - al doilea tezaur dacic descoperit în țara noastră - 497 monezi de argint. Sintem în sala de expoziție a Muzeului județean, unde s-a organizat pentru prima dată în Arad o expoziție de numismatică.

- Fără să facem „monetarul” expoziției, să ne referim, tovarășe Barbu la câteva din exponatele de aici.

- Desigur, impresionează tezaurul dacic din secolele III-II î.e.n. de la Șilindia și Fenis, cele mai bogate de până acum, tezaurul cu monede grecești și romane republicane, descoperite la Somosșes - Cermei și Satu Nou și tezaurul monetar medieval de la Simbăteni. De reținut, toate aceste tezaururi au fost dezgropate pe teritoriul județului, fiind o mărturie despre viața social-economică din această parte a Daciei, despre continuitatea ei și despre raporturile intense cu țăările din bazinul mediteranean. Piese rare sînt monedele cu inscripția „Provincia Dacia” emise la mijlocul secolului III e.n. în timpul lui Filip Arabul înainte deci de retragerea aureliană. De asemenea, o mare valoare are moneda bizantină de aur, denumită „Solidus”, emisă de împăratul Heraclius în 612, monedă descoperită la noi într-un mormânt din secolul VII.

- Pomenind mereu cuvîntul valoare, înțelegem noțiunea prin semnificația ei istorică, documentară, acuratețea artistică a desenului de pe avers și revers, deci evaluăm din perspectiva secolului XX. Care a fost puterea de cumpărare a banilor pentru timpul în care au fost emiși?

- De exemplu, cele peste 700 piese care formează tezaurul dacic de la Șilindia puteau acoperi toate cheltuielile cu un corp de oaste de vreo 1000 de oameni, timp de aproximativ două luni de zile.

- Să revenim la perspectiva istorică și, în periplul expozițional, să ne oprim la așa-zisa sală a colecționarilor, unde expun cîțiva membri ai Societății numismatice române, filiala Arad.

- De mare preț este colecția ing. Mircea Săcu, unde putem admira monede medievale emise în Moldova, de la Petru Mușat I și pînă în secolul al XVII-lea, cit și monede din primele emisii ale Țării Românești, din timpul lui Vlaicu Vodă și Mircea cel Bătrîn. Gheorghe Mîloi expune monede române, bizantine și medievale, la fel și Faur Nistor, iar Ștefan Gyarmati monede moderne din peste 90 de țări din Europa, Asia, Africa și America. Deosebit de interesante sînt plăchetele, ordinele și medaliile românești și străine colecționate de Triest Anton. Valea Emilian expune însemne militare românești și străine.

Așadar, Muzeul județean este gazda unei expoziții de comori, auzit în sensul propriu al cuvîntului, dar mai ales comori prin valoarea istorică de document, prin datele ce le furnizează această expoziție desore viața dacilor, a românilor din perioada imediat următoare descoperirii, despre temeiul puterii Principatelor Românești și rolul jucat de ele în această parte a lumii.

L. FLOREA

Comorile și secretele lor

DIN JUDEȚ DE PRETUTINDENI

Ilustrată arădeană. Foto: ST. I. SIMON

Electronica și... peștii.

Un grup de pescari amatori americani, pasionați în același timp de electronică, au elaborat proiectul unui radiolocator de buzunar, cu ajutorul căruia se poate stabili de pe mare înălțimile rîurilor și lacurilor - dacă prin apropiere sînt pești, și cît de mulți. Aparatul este realizat din masă plastică, întărește doar 500 g și este eficient pînă la o distanță de 30 m.

Colecție de... creioane

Paslunea profesorului V. Clumakov, din Kazan (U.R.S.S.), pentru colecționarea creioanelor datează de peste 25 de ani. În acest sfert de veac, el a strîns o colecție care cuprinde mii de exponate și ilustrează producția a circa 100 de firme

din toată lumea. Pe planșete special amenajate de pasionatul colecționar pot fi văzute creioane de cele mai diferite forme: plate, triunghiulare, rotunde, pătrate, groase, subțiri. Totodată, ele sînt confecționate din diverse materiale - lemn, carton, mase plastice...

Populația meleagurilor arădene în perioada 1550-1699.

Una din perioadele cele mai agitate ale istoriei arădene este epoca stăpînirii otomane. În aceste secole regiunea noastră se situa la periferia vestică a principatului autonom al Transilvaniei, înființat în 1541. Totodată, datorită încreierii otomane a celor trei țări române, în această zonă trecera granița extrem de mobilă a Transilvaniei. În urma celor cinci războaie mari și îndelungate, care s-au derulat aici, o mare parte din teritoriul județului nostru de astăzi (inclusiv municipiul Arad) a ajuns în componența pașalucului Timișorului, înființat în 1552. Au făcut excepție doar anii luminoși ai războiului de eliberare a țărilor române, început în anul 1795, și apoi perioada domniei lui Mihai Viteazul. În acești ani, linia stăpînirii otomane nu a depășit extremitatea vestică a județului Arad de astăzi.

Mulți istorici au zugrăvit în culori vii distrugerile provocate de forțele otomane, înrobirea unei părți a populației și administrația lor coruptă. Într-adevăr, chiar și în timp de „pace” garizoanele transilvănene din Lipova, Ineu, Dezna și alte cetăți de margine erau mereu

în alertă din cauza incursiunilor otomane.

În același timp, nu putem ignora forța uriașă de regenerare economică și socială a producătorilor români, maghiari și sîrbi. E suficient să învîrăm documentul descoperit nu de mult la Drezda din care reiese că locuitorii Ineuului, localitate

bărl esențiale nici în componența etnică a populației formată în mare majoritate din români. Este important de remarcat faptul că și în această perioadă s-au menținut în multe locuri, voievodatele și crezatele românești. Astfel, în anul 1699, voievodul de la Felnaș exercita atribuțiile sale asupra unui grup de sate, care, în același timp, trebuia să plătească renta feudală pe seama unui spahiu.

Din alte surse știm că pe versantul sudic al munților Codru-Moma existau voievodatele de la Tăgădău, Urvișul de Belin, Bochia, etc. care contribuiau la apărarea granițelor Transilvaniei. Voievodii de la Boffei, Cîil, Hășmaș, Archis, etc., în anul 1699, au jurat credință lui Mihai Viteazul. Cel puțin în secolul al XVI-lea s-a menținut și voievodatul de la Hălmașiu.

Numărul turcilor era foarte redus, spahiile, militarii și funcționarii locuiau în general în fortărețe.

În tot cazul, în perioada studiată s-a evidențiat deosebita capacitate a poporului nostru de a putea supraviețui în condițiile cele mai grele de asuprire și exploatare.

EUGEN GLÜCK

Memoria arhivelor

distrusă de turci în 1650, se întore peste șase ani la vechile lor, sub conducerea crezului Ioan. Alții s-au refugiat în localități mai mari ca, de exemplu, cele 400 de familii așezate pe la 1662 la Arad. Din aceste premise decurge concluzia că în regiunea arădeană s-a reluat mereu o activitate economică fructuoasă.

La Ineu în prima jumătate a secolului al XVII-lea se formaseră bresle, iar Ungurii de aici și din Arad atrăgeau vînzători și cumpărători de pe o arde teritorială considerabilă.

În perioada 1550-1699 structurile sociale au rămas cele feudale, stăpînite de spahi și de nobilimea transilvăniană.

Nu au intervenit, schim-

Buletin rutier

• Duminică, 25 aprilie 1982, este permisă circulația autoturismelor proprietate personală înmatriculate la număr cu sot.

• În urma unei acțiuni organizate în ziua de 20 aprilie 1982, pentru depistarea conducătorilor auto care circulă cu viteza peste limitele legale, din cele 2372 autovehicule testate, în 43 de cazuri conducătorii auto au depășit viteza legală. Semnificative în acest sens sînt abaterile comise de Ioan Susan din comuna Vladimirescu, str. Reformei nr. 13, care circulînd cu autocamionul 21-AR-3063 pe Calea Armatei Roșii, avea viteza de 61 km pe oră în dreptul trecerii de pietoni; Iosif Gavrilescu din Arad cu autobuzul 31-AR-2940, circula pe str. Dimitrov cu viteza de 52 km pe oră și Cornel Moț din Arad cu autoturismul 2-AR-

2746 circula pe str. Dimitrov cu viteza de 77 km pe oră.

Recomandăm conducătorilor auto ca pe timp de ceață, ploaie torențiale și vizibilitate redusă, vitezele cu care se deplasează să fie cu 10-15 km sub limitele maxime admise.

• În săptămîna pe care o încheiem au fost depistați sub influența alcoolului, 12 conducători auto. Între cei găsiți în astfel de situații amintim pe Gheorghe Pop, de la I.T.A. Arad autobaza 1 cu autobuzul 31-AR-3193 și Cristea Croitoriu de la Autobaza 3 Lipova cu autobuzul 31-AR-3050. Ne-am oprit doar asupra acestor două exemple întrucît cei doi conducători auto transportau cu autobuzele persoane, punînd astfel în pericol viața zecilor de călători.

MILITIA JUDEȚULUI ARAD
Serviciul circulație

Și totuși a venit primăvara...
Foto: M. CANCIU

ȘTIATI CĂ...

... Alături de poluarea industrială, jonc, de cea determinată de droguri, alcool, tutun se poate vorbi astăzi și de o poluare provocată de... medicamente! Peste 30 la sută din bolnavi prezintă acum, conștient sau stătuțel oliciale, intoleranță sau efecte secundare la diferite medicamente. Ceea ce, în bună parte, se datorează consumului abuziv de medicamente sau automedicatiei.

... Numeroase experiențe făcute în lumea întreagă dovedesc importanța fluorului pentru organismul uman! Mici cantități de fluor, ingerate zilnic, asigură dezvoltarea unor dinți sănătoși, rezistenți la carie. Este motivul pentru care, la ora actuală, circa 200 milioane de oameni, din peste 40 de țări, consumă apă în care s-a adăugat fluor. Experiența arată că în țările respective procentul cariilor a scăzut. De asemenea, anumite cantități de fluor pot fi încorporate în pasta de dinți.

Similitudini

Orizontal: 1. Făcute pe bază de etalon. 2. Servite la un cocteil. 3. Vorba dulce mult aduce (pl.) - Iauri! 4. Șef de

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

pază (od.) - Curățat! - Chiul la școală. 5. Alt decor, aceeași piesă (pl.). 6. Steag turcesc (od.) - Tratat cu aerosol. 7. Au carte, au parte. 8. Ros într-o parte! - Fiecare dintre cei plecați odată din Vaslui. 9. Un ban pentru apel - Nu-i altul ca el. 10. Inscris bun pentru copii - Copiază mecanic (pl.).

Vertical: 1. Râu în mare. 2. Ridicat în slavă - Partea la modă. 3. Acționează fără judecată - ABC-ul științei 4. Cere liniște! - Soră bună - cu Mara. 5. Sabia lui Damocles (pl.). 6. Scos din rele. 7. Loco - Ținut de legendă (fem.). 8. Tată vitreg! - Surprinde la întâmplare. 9. Scoate capul la joacă cepilor - Meditație la răcoră. 10. Nucleu de steaf - Vinovați... fără vină.

Dictionar: ITIL.

Fără cuvinte
Caricatură de N. ROSICI

ACTUALITATEA INTERNAȚIONALĂ

Acțiuni în favoarea păcii

LONDRA 22 (Agerpres). — Proiectata staționare pe teritoriul Marii Britanii a rachetelor americane Cruise constituie un pericol pentru țară — a arătat secretarul Sindicatului lucrătorilor din transporturi din Scoția, Hugh Wyper. Într-un interviu acordat ziarului „Morning Star” și reluat de agenția ADN, el a subliniat că este o sarcină de prim-rang a mișcării britanice pentru pace să împiedice transformarea țării într-o bază de staționare a noilor rachete americane.

WASHINGTON 23 (Agerpres). — În Statele Unite au loc în aceste zile ample manifestări pentru pace, în cadrul „Săptămânii naționale de protest împotriva pericolului nuclear”. De la începutul săptămânii și până duminică se

vor desfășura marșuri, adunări, seminarii și alte manifestări în favoarea păcii în 650 orașe la care vor lua parte 10 milioane persoane. În rândurile participanților se vor afla reprezentanți ai partidelor politice, lideri sindicali, medici, oameni de știință, studenți, clerici.

DELHI 23 (Agerpres). — În capitala Indiei au început vineri lucrările unei conferințe internaționale având ca temă „Oceanul Indian — zonă a păcii”. La reuniune, care se desfășoară din inițiativa Consiliului Mondial al Păcii și Organizației de Solidaritate a Popoarelor Afro-Asiatice (OSPAA), participă reprezentanți ai forțelor iubitoare de pace din peste 50 de țări ale lumii.

Reuniune la sediul O.N.U. consacrată problemei Insulelor Malvine

NAȚIUNILE UNITE 23 (Agerpres). — După o reuniune la sediul O.N.U. din New York consacrată crizei Malvinelor (Falkland), Biroul de coordonare al țărilor nealiniate a dat publicității o declarație în care sprijină „revendicarea justă a Republicii Argentina” cu privire la statutul Insulelor Malvine, transmite agenția UPI. Declarația cere Marii Britanii „să continue activ ne-

gocierile în vederea restabilirii suveranității argentinene asupra acestui teritoriu și pentru a se pune, astfel, capăt acestei situații ilegale care continuă să existe în partea de sud a continentului american”. În finalul declarației se cere Marii Britanii și Argentinei „să caute o rezolvare pașnică disputei lor și să se abțină de la amenințarea cu forța sau folosirea forței”.

PE SCURT

CONGRES. Vineri s-a încheiat la München Congresul Partidului Social-Democrat din R.F. Germania.

În cuvântul de închidere a lucrărilor, președintele P.S.D., Willy Brandt, a subliniat că șeful guvernului federal, Helmut Schmidt și membrii social-democrați ai cabinetului se vor bucura și de acum înainte de sprijinul și încrederea partidului și a realității dorința P.S.D. de a continua actuala coaliție guvernamentală cu Partidul Liberal-Democrat.

CREȘTERI DE PREȚURI. În ultimii șapte ani prețurile la produsele de larg consum au crescut în țările „Pieței comune” în medie cu 200 la sută — relevă datele statistice publicate de Comisia C.E.E., relatează agenția TASS.

RATA INFLAȚIEI. La sfârșitul lunii martie, rata inflației în Australia a fost de 10,5 la sută în raport cu aceeași perioadă a anului precedent, a anunțat Oficiul federal de statistică de la Canberra.

O BOMBĂ deosebit de puternică, plasată la bordul unui automobil, a explodat, joi, pe strada Marheuf, din centrul Parisului. Explosia s-a soldat cu un mort și 63 de răniți din rândul pietonilor. Au fost produse grave avarii clădirilor pe o rază de 150 metri — informează agenția France Presse, precizând că autorii atentatului au rămas, încă, necunoscuți.

radio timișoara

Simbătă, 24 aprilie
13 Săptămîna în imagini sonore: Bilant al hărniciei muncitorești de 1 Mai. 18.40 Serenade și cantonele. 19—20 Medalion teatral: Timișoara, orașul cu trei limbi.
Duminică, 25 aprilie
6.30 Emisiunea pentru sate: „Primăvara porumbului”. Premieră în zootehnie: Administrarea furajelor verzi. Fiecare gospodărie țărănească, o microformă zootehnică; Găvoajdia, Taica Pătru, 7 Muzică populară din Banat. 7.25—7.30 Agenda zilei

timpul probabil

Pentru 24 aprilie: Vreme în general frumoasă cu cerul temporar noros ziua, fiind izolat, vor cădea averse de ploaie însoțite de descărcări electrice, în special după-amiază. Vântul va sufla moderat din est și sud-est. Temperaturi minime: —2 la 3 grade. Temperaturi maxime: 12 la 17 grade. Duminică, izolat se va semnala brumă slabă la sol.
Pentru 25 și 26 aprilie: Vreme în încălzire ușoară și treptată cu cerul variabil.
La munte: Vreme în general frumoasă cu cerul temporar noros după-amiază fiind se vor semnala averse de lapoviță și ninsoare. (Meteorolog, Alexandrina Pronenco).

LOTO

Tragerea din 23 aprilie:
I. 77 40 29 63 12 45 76 9 36
II. 31 49 85 7 27 5 46 87 29

mica publicitate

Cu ocazia zilei de naștere a tatălui nostru, Eugen Pop, fiul

COLEGIUL DE REDACȚIE: Crăciun Bonta (redactor șef), Dorci Zăvoianu (redactor), Ioan Borșan, Aurel Harșan, Tiberiu Hegyi, Terentiu Petruș.

și fiicele Viorel, Emilia și Carmen îi urează „La mulți ani”, sănătate, fericire și noroc. (2797)
La împlinirea măpăratului, Luminiței Dragomir, mama și sora Costinela îi urează fericire, noroc și „La mulți ani”. (2873)
VIND urgent apartament, 3 camere, zona Vlaicu, telefon 41495. (2851)
VIND Opel Record 1700, stare perfectă, motor nou, telefon 11203. (2873)
VIND Dacia 1300, stare bună, str. Simion Popa nr. 4, bloc 110, sc. A, etaj III, ap. 10, Micălaca, informații între orele 17—20. (2837)
VIND hanziug din fier, comuna Ghioroc, sat Minis nr. 416. (2903)
VIND casă familială, ocupabilă, 4 camere, încălzire centrală, telefon 16129, după ora 18. (2902)
VIND apartament, str. Budai Deleanu nr. 35/A, Grădiste, Bălăneant. (2909)
VIND casă familială 2 camere +1, cu dependințe separate, grădina, plăci și stâlpi din beton pentru gard, telefon 31369, orele 17—20. (2926)
VIND apartament, 2 camere, zona I. C.A. Vlaicu, bloc 8, sc. A, ap. 14, orele 16—20. (2929)
SCHIMB casă proprietate de stat, 3 camere, dependințe mari, curte, pentru apartament bloc, 3 camere, telefon 36745. (2700)
VIND covor persan, str. Grădinarilor nr. 49, telefon 40613. (2951)
VIND apartament central, 3 camere, cu toate dependințele, tarce pentru copil, str. Rusu Șirianu nr. 5, ap. 4, lângă piața mare. (2955)
VIND casă familială, 2 camere, baie, pivniță, anexă, str. Clujului nr. 91, între orele 16—19. (2939)
VIND apartament bloc, 2 camere, zona C. A. Vlaicu, telefon 34692. (2977)
VIND birou, scaun, comodă

„Ostrov”, noi, telefon 31703. (2972)
VIND Dacia 1100, informații telefon 37933. (2979)
VIND două covoare persane, noi, de 2x3 m și 3,69x2,30 m, telefon 37682. (2978)
CĂUTAM portăreasă pentru asociația locatarilor, Bulevard Republicii nr. 78. (2980)
Absolvenții Liceului agricol Arad, promoția 1972 sînt invitați la sediul liceului joi, 29 aprilie, ora 18. (2956)
CAUT femeie pentru îngrijit copil mic, str. Mioriței, bloc 182, etaj IV, ap. 27. (2964)
Mulțumesc pe această cale tuturor celor care l-au condus pe ultimul său drum pe sotul meu, ȘTEFAN MÜLLER, și au fost alături de mine în clipele grele. Soția îndoliată. (2971)
Mulțumiri tuturor celor care au fost alături de noi în momentele de grea încercare pricinuită de încetarea fulgerătoare din viață a scumpei noastre mamă și bunice, OLGA C. BANȚU. Familia îndurerată. (2961)
Colectivul de muncă a prețură-sanfar schimbul C. „UTA” exprimă sincere condoleanțe maestrului Andrei Șaș pentru decesul tatălui său. (2982)
Colectivul de elevi al clasei a VII-a F de la liceul „Ioan Slavici” și comitetul de părinți al clasei exprimă cele mai profunde regrete și aduc sincerele lor condoleanțe îndureratei familii la decesul dirigintei lor dragi prof. ANA DUMITRESCU.
Familia îndoliată Militaru și Ciobanu anunță cu durere decesul scumpului lor, MARIN MILITARU, în vîrstă de 69 de ani. Cere-monია funebra va avea loc la domiciliul din B-dul Republicii nr. 73, la 25 aprilie, ora 15. Înhamarea, la cimitirul „Eternitatea”.

In cinstea Zilei internaționale a celor ce muncesc, colectivele din unitățile cooperative arădene își consacră toate preocupările îndeplinirii exemplare a sarcinilor ce le revin. Pentru realizările obținute, cu prilejul zilei de 1 Mai, conducerile cooperativei de mai jos, organizațiile de partid și de tineret, adresează colectivelor lor de muncă, colaboratorilor și beneficiarilor lor, călduroase felicitări și urări de noi succese în muncă.

COOPERATIVELE MESTESUGĂREȘTI:

COOPERATIVA CONSTRUCTORUL ARAD

COOPERATIVA MOBILA ARAD

COOPERATIVA FEROCAR NĂDLAC

COOPERATIVA IGIENA ARAD

COOPERATIVA VREMURI NOI ARAD

COOPERATIVA PÎNCOTANA PÎNCOTA

COOPERATIVA UNIREA MESERIAȘILOR CHIȘINEU CRÎȘ

UNIUNEA JUDEȚEANĂ A COOPERATIVELOR DE PRODUCȚIE, ACHIZIȚII ȘI DESFACERE A MĂRFURILOR ARAD

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Arad, B-dul Republicii nr. 81. Telefoane: secretariatul de redacție 1.33.02; administrația și mica publicitate 1.28.34 Nr. 40 107 Tiparul: Tipografia Arad